

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 2 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Hanna Flisikowska

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Anna Krzemińska

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2020 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa (...) Banku (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko A. D.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 298.134,23 zł (słownie: dwieście dziewięćdziesiąt osiem tysięcy sto trzydzieści cztery złote 23/100), w tym:

a) kwotę 154.685,43 zł (słownie: sto pięćdziesiąt cztery tysiące sześćset osiemdziesiąt pięć złotych 43/100) z tytułu należności głównej,

wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od kwoty 154.685,43 zł (słownie: sto pięćdziesiąt cztery tysiące sześćset osiemdziesiąt pięć złotych 43/100) od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty,

b) kwotę 143.448,80 zł (słownie: sto czterdzieści trzy tysiące czterysta czterdzieści osiem złotych 80/100) z tytułu odsetek umownych zsumowanych za okres od 10 lutego 2015 r. do 23 marca 2018 r.

2. kosztami procesu obciąża w całości pozwanego, a szczegółowe wyliczenie tych kosztów pozostawia referendarzowi sądowemu.

Sędzia Hanna Flisikowska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 30 marca 2018 r. (...) Bank (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od A. D. kwoty 298.134,23 zł z odsetkami umownymi wynoszącymi 4-krotność stopy kredytu lombardowego NBP, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od kwoty 154.685,43 zł od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu powyższego żądania powód wskazał, że w dniu 20 sierpnia 2010 r. strony zawarły umowę kredytu odnawialnego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym o numerze (...), która została pozwanemu wypowiedziana i w związku z tym zaewidencjonowana na rachunku Kredyt (...). W.. Kr. Odnawialnego nr (...). Powód wyjaśnił, że na roszczenie dochodzone w niniejszym postępowaniu składają się następujące należności: kwota 154.685,43 zł z tytułu należności głównej oraz kwota 143.448,80 zł z tytułu odsetek umownych liczonych za okres od 12 marca 2018 r. do 23 marca 2018 r. Powód podał, że wezwał pozwanego do zapłaty pismem, które zostało mu skutecznie doręczone w dniu 26 września 2017 r., jednakże wezwanie to pozostało bezskuteczne (k. 1-3).

W odpowiedzi na pozew z dnia 15 listopada 2018 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania na jego rzecz.

Pozwany, uzasadniając swoje stanowisko, podniósł zarzut przedawnienia wierzytelności dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Zdaniem pozwanego, do przedawnienia doszło z dniem 21 sierpnia 2014 r. lub z dniem 21 sierpnia 2013 r., a umowa ugody została zawarta między stronami już po upływie terminu przedawnienia, tj. w dniu 29 października 2014 r. Pozwany wywiódł, że umowa ugody jest wadliwa i należy ją uznać za nieważną, ponieważ była umową pozorną – dotyczyła ona spłaty kredytu z dnia 28 października 2014 r., który pozwanemu nie został nigdy udzielony. Jednocześnie pozwany przyznał, że spłacał raty wynikające z rzeczowej ugody aż do 12 marca 2018 r. Wedle pozwanego, powód udzielił mu kredytu w kwocie 10.000 zł, przy czym powodowy bank nie wykazał w jaki sposób z zadłużenia w wysokości 10.000 zł powstało zadłużenie w kwocie 154.685,43 zł. Dalej pozwany podał, że korzystał także z innego produktu powoda – karty (...). Pozwany przekroczył limit tej karty, o czym nie wiedział, a na jego rachunku nr (...) zostały zaewidencjonowane obciążenia z tego tytułu (k. 63-66).

Na rozprawie w dniu 11 lipca 2019 r. strona powodowa sprecyzowała, że domaga się zasądzenia od pozwanego kwoty 298.134,23 zł, na którą to sumę składają się kwota 154.685,43 zł z tytułu należności głównej oraz kwota 143.448,80 zł z tytułu odsetek umownych i karnych, które nie zostały przez powoda skapitalizowane, obejmują okres od 10 lutego 2015 r. do 23 marca 2018 r., po części wynikają z ugody, tj. w zakresie kwoty 102.476,32 zł, która to kwota obejmuje okres od 29 października 2014 r. do 23 marca 2018 r. Jednocześnie powód wskazał, że od kwoty należności głównej w wysokości 154.685,43 zł domaga się dalszych odsetek umownych liczonych od dnia 23 marca 2018 r. do dnia zapłaty (k. 215).

W piśmie procesowym z dnia 24 lipca 2019 r. powód szczegółowo wyjaśnił sposób wyliczenia odsetek w kwocie 102.476,32 zł. Nadto powodowy bank wskazał, że w dniu 28 października 2014 r. zadłużenie pozwanego na rachunku nr (...) zostało przeniesione na „podprodukt” nr (...), który został utworzony dla realizacji ugody. Powód wyjaśnił, że w związku z tym, że dla prowadzenia rachunku – nawet jeśli ma on charakter techniczny, czyli jest prowadzony np. dla obsługi ugody, bez zawierania odrębnej umowy – było konieczne ustalenie limitu początkowego, w tabeli drugiego zestawienia za okres od 28 października 2014 r. jako pierwszy zapis pod tą datą pojawia się „opis operacji” uruchomienie kredytu. Fakt ten jest zbieżny z ugodą, którą, jak to w niej określono, zawarto dla kredytu z dnia 28 października 2014 r. – § 1 ugody (k. 221-222).

Na rozprawie w dniu 18 czerwca 2020 r. pełnomocnik powoda wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 298.134,23 zł, na którą to sumę składają się kwota 154.685,43 zł z tytułu należności głównej oraz kwota 143.448,80 zł z tytułu odsetek umownych i karnych, które nie zostały przez powoda skapitalizowane, obejmują okres od 10 lutego 2015 r. do 23 marca 2018 r., po części wynikają z ugody, tj. w zakresie kwoty 102.476,32 zł, która to kwota obejmuje okres od 29 października 2014 r. do 23 marca 2018 r. Jednocześnie powód wskazał, że od kwoty należności głównej w wysokości 154.685,43 zł domaga się dalszych odsetek umownych w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie wyższych niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonych od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty (k. 247).

Podczas tej samej rozprawy pełnomocnik pozwanego podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, wnosząc o oddalenie powództwa i podtrzymując zarzut przedawnienia, jednocześnie nie potrafiąc podać daty upływu tego terminu. Pełnomocnik pozwanego wniósł o zasądzenie kosztów, w tym kosztów zastępstwa procesowego (k. 248).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 2 maja 2008 r. strony zawarły umowę nr (...) o wydanie i używanie karty (...) wydawanej pod znakami (...) S.A. Na podstawie tej umowy powód zobowiązał się, na zasadach określonych w umowie i regulaminie, do wydania pozwanemu karty (...), ważnej do ostatniego dnia miesiąca i roku wskazanego na karcie jako termin ważności karty, z limitem cyklicznym w wysokości 15.000 zł, z tygodniowym limitem wypłat gotówki (dostępnym przez 7 dni kolejnych dni) oraz do rozliczania operacji dokonanych przy użyciu karty (§ 1).

Strony ustaliły, że łączna wartość operacji dokonanych przy użyciu karty nie powinna przekraczać limitu cyklicznego ustalonego przez powoda. Powód miał prawo odmówić wyrażenia zgody na realizację operacji, której wartość spowodowałaby przekroczenie limitów. Przekroczenie limitu cyklicznego nie zwalniało pozwanego z obowiązku uregulowania zobowiązań wobec powoda. Bank miał prawo do zmiany limitu cyklicznego ustalonego dla karty bez zgody pozwanego, w przypadku nieterminowej spłaty należności powstałych przy użyciu karty lub stwierdzenia zagrożenia terminowej spłaty, o czym bank był zobowiązany niezwłocznie powiadomić pozwanego (§ 5).

Za czynności związane z wydawaniem i obsługą karty powód pobierał prowizje i opłaty bankowe określone w Taryfie przez obciążenie rachunku, do którego została wydana karta. W dniu zawarcia umowy obowiązywały prowizje i opłaty bankowe w wysokości określonej w Taryfie, z której wyciąg podpisany przez strony stanowił załącznik do umowy i jej integralną część. Bank zastrzegł sobie prawo zmiany wysokości pobieranych opłat i prowizji w sytuacjach wskazanych w umowie (§ 6).

Pozwany mógł wypowiedzieć umowę bez podawania powodów (§ 9).

Powód miał prawo wypowiedzieć umowę tylko z ważnych powodów, w szczególności gdy pozwany rażąco naruszał postanowienia Regulaminu lub umowy. Termin wypowiedzenia umowy wynosił jeden miesiąc i liczony był od dnia następującego po dniu doręczenia wypowiedzenia pozwanemu. Bank wysłał wypowiedzenie listem poleconym na adres korespondencyjny pozwanego (§ 10).

Rozwiązanie umowy nie zwalniało pozwanego z obowiązku rozliczenia wszelkich zobowiązań finansowych wynikających z używania kart wydanych do rachunku (§ 11 ust. 3).

Okoliczność bezsporna, a nadto umowa nr (...) o wydanie i używanie karty (...) wydawanej pod znakami (...) S.A. (k. 67-70), aneks nr (...) do umowy nr (...) (k. 115)

W dniu 9 listopada 2010 r. strony zawarły aneks do powyższej umowy nr (...) o wydanie i używanie karty (...) wydawanej pod znakami (...) S.A., na podstawie którego podwyższono wysokość limitu cyklicznego do kwoty 70.000 zł, który miał obowiązywać najdalej po upływie 4 dni roboczych od dnia podpisania aneksu.

Dowód: aneks nr (...) do umowy nr (...) (k. 115)

W dniu 20 sierpnia 2010 r. strony zawarły umowę kredytu odnawialnego, na podstawie której powód udzielił pozwanemu kredytu odnawialnego w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym nr (...) na cele konsumpcyjne, w formie limitu kredytowego w kwocie 10.000 zł (§ 1). Z kolei pozwany zobowiązał się do wnoszenia systematycznych wpływów środków pieniężnych na ww. rachunek, w wysokości nie niższej niż przed udzieleniem kredytu (§ 2). Okres kredytowania został ustalony na 12 miesięcy, z możliwością przedłużania na kolejne okresy 12-miesięczne, pozwany miał prawo do wykorzystywania kredytu w całości lub w częściach do kwoty 10.000 zł, a wpłata na rachunek powodowała, że kredyt odnawiał się o dokonaną wpłatę i mógł być wielokrotnie wykorzystywany i spłacany w okresie kredytowania (§ 3).

Od wykorzystanego kredytu powód pobierał odsetki wg zmiennej stopy procentowej obowiązującej u niego w okresie wykorzystywania kredytu. W dniu zawarcia umowy stopa procentowa kredytu w stosunku rocznym od poszczególnych przedziałów kwotowych zadłużenia, w granicach limitu kredytowego, wynosiła:

- do kwoty 6.000 zł – 13,99% w stosunku rocznym,
- nadwyżka ponad 6.000 zł do kwoty 11.000 zł – 13,49% w stosunku rocznym,
- nadwyżka ponad 11.000 zł do kwoty 16.000 zł – 12,99% w stosunku rocznym,
- nadwyżka ponad 16.000 zł do kwoty 21.000 zł – 11,99% w stosunku rocznym,

- nadwyżka ponad kwotę 21.000 zł – 10,99 % w stosunku rocznym.

Strony zastrzegły, że jeżeli po obliczeniu odsetek przez bank, brak będzie środków pieniężnych na rachunku, odsetki obliczone od kredytu zwiększą zadłużenie z tytułu kredytu (§ 8).

W § 10 ust. 1 strony ustaliły, że wypłata z rachunku przekraczająca wolne środki będzie powodowała naliczenie odsetek, od kwoty przekraczającej wolne środki, wg zmiennej stopy procentowej obowiązującej u powoda dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności udzielonych na cała konsumpcyjną, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 20% w stosunku rocznym.

W przypadku nieprzedłużenia okresu kredytowania na kolejny okresy 12-miesięczny i niespłacenia całości lub części kredytu wraz z odsetkami oraz prowizjami i opłatami w terminie, o którym mowa w § 3 umowy, kwota niespłaconego kredytu wraz z odsetkami oraz prowizjami i opłatami stawała się w następnym dniu po upływie terminu spłaty zadłużeniem przeterminowanym i wymagalnym, od którego bank naliczał i pobierał odsetki wg stopy procentowej, o której mowa w § 10 ust. 1 umowy.

Każda wpłata środków pieniężnych, dokonana na rachunek, była zaliczana w pierwszej kolejności na spłatę zaległych należności, a następnie należności bieżących z tytułu prowizji, opłat, odsetek i zadłużenia (§ 13).

Bank mógł wypowiedzieć umowę w przypadku: wystąpienia wypłat powodujących przekroczenie wolnych środków na rachunku, braku systematycznych wpłat lub zmniejszenia wysokości systematycznych wpłat wnoszonych na rachunek w sposób zagrażający terminowemu regulowaniu zobowiązań wynikających z umowy, wypowiedzenia umowy rachunku z przyczyn określonych w regulaminie. W razie wypowiedzenia umowy w ww. przypadkach termin wypowiedzenia wynosił 30 dni. W następnym dniu po upływie terminu wypowiedzenia całe zadłużenie z tytułu udzielonego kredytu wraz z odsetkami i powstałymi opłatami stawało się zadłużeniem wymagalnym i przeterminowanym. Od całego zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu powód pobierał odsetki wg zmiennej stopy procentowej, o której mowa w § 10 ust. 1 umowy (§ 15).

Okoliczność bezsporna, a nadto umowa kredytu odnawialnego z dnia 20 sierpnia 2010 r. (k. 10-12)

Pozwany nie regulował terminowo swoich zobowiązań wobec powoda z tytułu ww. umów, wobec czego powód pismem z dnia 17 października 2011 r. złożył pozwanemu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu i umowy rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego nr (...). W treści pisma wskazano, że kwota należności do spłaty na dzień 17 października 2011 r. wynosi 71.613,29 zł, w tym 59.915,05 zł z tytułu kwoty przekroczenia limitu oraz 661,57 zł z tytułu zaległych odsetek.

Dowód: pismo z dnia 17 października 2011 r. (k. 89)

W dniu 29 października 2014 r. strony zawarły ugodę, której przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu odnawialnego do rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego P. nr (...) z dnia 28 października 2014 r. zawartej między stronami. Za zawarcie ugody powód pobrał prowizję w kwocie 150 zł. W treści ugody wskazano, że stan zadłużenia z tytułu umowy na dzień 29 października 2014 r. wynosi 287.606,01 zł, na którą to kwotę złożyły się:

- kwota 184.979,69 zł z tytułu kapitału,
- kwota 102.476,32 zł z tytułu odsetek,
- kwota 150 zł z tytułu prowizji i opłat.

Środki objęte ugodą nie podlegały wypłacie (§ 1 ust. 4).

Pozwany uznał w całości ww. zadłużenie i zobowiązał się je spłacić na warunkach określonych w ugodzie (§ 1 ust. 5).

Uгода została zawarta na 24 miesiące, a spłata zadłużenia miała nastąpić zgodnie z harmonogramem stanowiącym integralną część ugody. Pozwany zobowiązał się do spłaty kwoty objętej ugodą w 24 ratach – 23 raty w kwocie po 1.000 zł każda i 24 rata w wysokości 284.417,08 zł ((§ 1 ust. 6 w zw. z harmonogramem spłat).

Całkowita kwota do zapłaty przez pozwanego wyniosła 307.567,08 zł, a (...) wynosiła 31,95% (§ 2 ust. 1 i 2). Zadłużenie z tytułu kapitału począwszy od dnia wejścia w życie ugody było oprocentowane w wysokości 1/2 stopy karnej w ujęciu zmiennym. Aktualna wówczas stopa oprocentowania dla należności przeterminowanych obowiązująca u powoda wynosiła 12% w stosunku rocznym (§ 3 ust. 4).

Dokonywane przez pozwanego wpłaty były zaliczane w pierwszej kolejności na spłatę: prowizji, kapitału, odsetek (§ 3 ust. 2).

Powód mógł wypowiedzieć ugodę w przypadku niedotrzymania przez pozwanego zobowiązań określonych w ugodzie, negatywnej oceny zdolności kredytowej albo zagrożenia upadłością. Termin wypowiedzenia wynosił 60 dni, a powód miał zawiadomić pozwanego o wypowiedzeniu osobiście albo listem poleconym za zwrotnym poświadczeniem odbioru (§ 8 ust. 1-3).

Od całego zadłużenia przeterminowanego i wymagalnego, z wyłączeniem kwoty należnych odsetek, kosztów, prowizji i opłat, za każdy dzień opóźnienia w spłacie, bank pobierał od kwoty zaległej raty odsetki wg zmiennej stopy procentowej obowiązującej u powoda w okresie w okresie utrzymywania się zaległości dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych po upływie terminu wypowiedzenia w stan natychmiastowej wymagalności. Ww. stopa procentowa ustalona była w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP i w dniu zawarcia ugody wynosiła 12% w stosunku rocznym (§ 9).

Dowód: uгода z dnia 29 października 2014 r. (k. 13-14), harmonogram spłat (k. 117-118)

W związku z zawarciem przez strony ugody z dnia 29 października 2014 r., powód utworzył dla pozwanego rachunek nr (...), na które zostało przeniesione zadłużenie pozwanego dotychczas obciążające rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy nr (...), wynikające zarówno z umowy z dnia 20 sierpnia 2010 r., jak i z umowy z dnia 2 maja 2008 r. o wydanie i używanie karty (...). Od tej pory zadłużenie pozwanego było ewidencjonowane na rachunku nr (...) i na ten rachunek pozwany obowiązany był dokonywać spłat zadłużenia.

Dowód: uгода z dnia 29 października 2014 r. (k. 13-14), fragment historii kredytowej rachunku nr (...) (k. 150-164), wyciąg z rachunku nr (...) (k. 165-168)

Pracownicy powoda E. S. i R. G., reprezentujący bank przy czynności podpisania powyższej ugody z pozwanym, nie wywierali na pozwanego żadnych nacisków, aby podpisał on ugodę o wyżej opisanej treści. Nie odmawiali też udzielenia wyjaśnień pozwanemu co do treści rzeczony ugody. Pozwany zapoznał się z treścią ugody przed jej podpisaniem.

Dowód: zeznania świadka E. S. (k. 246-247), zeznania świadka R. G. (k. 247), częściowo zeznania pozwanego A. D. (k. 142-143 w zw. z 215-218)

Pozwany spłacał swoje zadłużenie wobec powoda, realizując warunki ugody z dnia 29 października 2014 r. i uiszczając na rzecz powoda 23 raty w kwocie po 1.000 zł każda. Pozwany nie uregulował jednak na rzecz powoda ostatniej raty w wysokości 284.417,08 zł. Pozwany dokonywał dalej nieregularnych wpłat na rzecz powoda, a ostatnia spłata z tytułu rzeczony ugody została przez pozwanego dokonana w dniu 12 marca 2018 r. w kwocie 50 zł. Wobec tego kapitał pozostały do spłaty wynosił 154.685,43 zł

Dowód: wyciąg z rachunku nr (...) (k. 165-168)

W październiku 2016 r. pozwany złożył powodowi wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej, która miałaby polegać na tym, że pozwany w dalszym ciągu dokonywałby spłat na rzecz powoda w kwocie po 1.000 zł miesięcznie. We wniosku pozwany wskazał, że posiada liczne zobowiązania wobec innych podmiotów finansowych.

Do zawarcia umowy między stronami nie doszło.

Okoliczność bezsporna, a nadto wniosek o zawarcie umowy restrukturyzacyjnej (k. 108-109)

W dniu 17 stycznia 2017 r. oraz w dniu 24 lutego 2017 r. pozwany kontaktował się z powodem, dzwoniąc na jego infolinię, w sprawie możliwości spłaty zadłużenia. W rozmowach tych pozwany powoływał się na okoliczność, że być może niedługo uzyska środki finansowe na poczet spłaty, a nadto, że reguluje na rzecz powoda kwoty po 1.000 zł, co oznacza wolę spłaty zobowiązań.

Dowód: stenogramy rozmów (k. 169-172)

Pismem z dnia 12 września 2017 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 290.091,35 zł, na którą to kwotę składały się kwota 154.783,87 zł z tytułu kapitału, kwota 120.388,18 zł z tytułu odsetek zapadłych oraz kwota 14.919,30 zł z tytułu odsetek karnych wraz z dalszymi odsetkami naliczanymi na bieżąco wg zmiennej stopy procentowej wynoszącej na dzień sporządzenia pisma 10% w stosunku rocznym – w terminie 7 dni, licząc od dnia doręczenia wezwania. Wezwanie zostało pozwanemu doręczone w dniu 26 września 2017 r.

Dowód: wezwanie z dnia 12 września 2014 r. (k. 5), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 6)

W dniu 23 marca 2018 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg banku o numerze (...) WI (...); (...), w którym stwierdzono że w księgach powodowego banku pozwany posiada wymagalne zadłużenie w wysokości 298.134,23 zł z tytułu Kredyt (...). W.. Kr. Odnowialnego nr (...). Na kwotę powyższego zobowiązania na dzień wystawienia ww. wyciągu składały się należności:

- 154.685,43 zł tytułem niespłaconego kapitału,
- 143.448,40 zł tytułem odsetek za okres od 12 marca 2018 r. do 23 marca 2018 r.

W treści ww. wyciągu wskazano nadto, że od powyższego zobowiązania w kwocie 154.685,43 zł powodowi przysługują od dnia 24 marca 2018 r. odsetki w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP, nie wyższe niż odsetki maksymalne za opóźnienie.

Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych (...) WI (...); (...) z dnia 23 marca 2018 r. (k. 4)

Pozwany A. D. ma 54 lata i z wykształcenia jest elektromonterem. Pozwany prowadzi działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa finansowego od 2005 r., zarabia średnio 7.000-10.000 zł miesięcznie. Pozwany posiada liczne zobowiązania wynikające z kredytu hipotecznego i kredytów gotówkowych.

Dowód: wniosek o restrukturyzację (k. 108-109), zeznania pozwanego A. D. (k. 142-143 w zw. z 215-218)

Do dnia wyrokowania pozwany nie uiszczył na rzecz powoda dochodzonej przez niego należności.

Okoliczność bezsporna

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dowody z dokumentów prywatnych i urzędowych, kopie tych dokumentów oraz wydruki komputerowe, a nadto na podstawie zeznań świadków i dowodu z przesłuchania stron ograniczonego do strony pozwanej.

Zgromadzone w aktach sprawy dowody z dokumentów prywatnych i urzędowych Sąd ocenił przez pryzmat norm prawnych zawartych w treści art. 244 k.p.c. i 245 k.p.c. i jako takie uznał je za wiarygodne źródło ustaleń faktycznych w

sprawie. Niezaprzeczone kserokopie takich dokumentów stanowiły natomiast pośredni dowód istnienia dokumentów o takiej treści i wobec niekwestionowania ich przez strony procesu uznane zostały za wiarygodne. Z kolei niepodpisane wydruki komputerowe zostały przez Sąd ocenione stosownie do treści art. 308 k.p.c. i jako takie również uznane zostały za w pełni wiarygodne. Jednocześnie podkreślić należy, że żadna ze stron nie kwestionowała zarówno autentyczności, jak i wiarygodności dokumentów, kserokopii i wydruków zgromadzonych w sprawie, a i Sąd nie znalazł postaw, aby czynić to z urzędu.

Zeznania świadków E. S. i R. G. (k. 246-247) Sąd uznał za wiarygodne w całej rozciągłości. Świadkowie w spójnych i spontanicznych relacjach przedstawili Sądowi znane im okoliczności sprawy. Podawane przez nich okoliczności związane z zawarciem ugody między stronami znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym i ustalonym przez Sąd stanie faktycznym. Zeznania świadków były logiczne oraz zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Zeznania tychże świadków miały szczególne znaczenie dla rozpoznania niniejszej sprawy, bowiem świadkowie osobiście uczestniczyli w czynności zawarcia ugody między stronami, wówczas jako pracownicy powodowego banku. Na podstawie ich zeznań Sąd ustalił, że na pozwanego nie były wywierane jakiegokolwiek naciski, aby podpisał on ugodę z października 2014 r., pozwany miał możliwość uzyskania wyjaśnień co do podpisywanego dokumentu, a nadto mógł zapoznać się z treścią ugody przed jej podpisaniem.

Zeznania pozwanego A. D. Sąd ocenił co do zasady jako niewiarygodne. Sąd dał wiarę pozwanemu jedynie w zakresie, w jakim podawane przez niego okoliczności znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie oraz ustalonym przez Sąd stanem faktycznym. Sąd nie dał wiary pozwanemu zwłaszcza w zakresie, w jakim twierdził on, że powód pracownicy powoda naciskali na pozwanego, aby ten podpisał ugodę z bankiem, strasząc go m.in. postępowaniami karnymi. Okoliczności te nie znalazły potwierdzenia w innych dowodach, co więcej zostały wykluczone na podstawie zeznań przesłuchanych w sprawie świadków. Oceny zeznań pozwanego Sąd dokonał, mając na względzie, że są one w istocie relacją osoby bezpośrednio zainteresowanej korzystnym rozstrzygnięciem dla niej sporu. Sąd ważył treść jego zeznań, mając na względzie, że jest on bezpośrednio zainteresowany wynikiem sprawy oraz odnosząc jego zeznania do całokształtu materiału dowodowego. Sąd miał przy tym na uwadze, że niniejsza sprawa dotyczyła sporu związanego z umowami bankowymi, a pozwany od 2005 r. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa finansowego i w tym zakresie ma większą wiedzę i większe rozeznanie w tym zakresie niż przeciętny obywatel.

Postanowieniem z dnia 18 czerwca 2020 r. (k. 247) Sąd uchylił pkt 2 postanowienia 11 lutego 2020 r. w przedmiocie przesłuchania w charakterze świadka J. S. w drodze pomocy sądowej przed właściwym sądem w Krakowie. Powyższa decyzja procesowa Sądu wynikała z faktu, że zeznania świadków E. S. i R. G. były obszerne i pozwoliły Sądowi na poczynienie kompleksowych ustaleń stanu faktycznego. Co więcej, Sąd w dniu 11 lutego 2020 r. zobowiązał pełnomocników stron do przedłożenia listy pytań do świadka – w terminie 10 dni pod rygorem pominięcia ich przy przekazywaniu odezwy. Strony nie wypełniły jednak powyższego zobowiązania Sądu. Wobec powyższego oraz wobec wyczerpujących zeznań świadków E. S. i R. G., Sąd zdecydował o nieprzesłuchiowaniu świadka J. S.. Stan faktyczny został w niniejszej sprawie kompleksowo ustalony, był także w aktach dokument – wyliczeń przez świadka sporządzony, a słuchanie ww. świadka w drodze pomocy sądowej niepotrzebnie i istotnie przedłużyłoby rozpoznanie niniejszej sprawy i byłoby w tej sytuacji niecelowe.

Kolejno Sąd postanowieniem z dnia 18 czerwca uznał za spóźniony zarzut strony pozwanej zawarty w piśmie z dnia 10 lutego 2020 r. co do abuzywności klauzul umownych i odmówił zgody na przyjęcie pisma procesowego pozwanego z dnia 10 lutego 2020 r. (k. 247). Wskazać w tym miejscu należy, że wywody zawarte w ww. piśmie procesowym należało uznać za rażąco spóźnione. Strona pozwana już w chwili składania odpowiedzi na pozew, mogła podnosić zarzuty wskazane w piśmie co do abuzywności kwestionowanych przez nią umów. Sąd ocenił postawę procesową pozwanego jako dążenie do przewleknięcia niniejszego postępowania i oddalenie w czasie wydania w niniejszej sprawie wyroku poprzez mnożenie bezpodstawnych zarzutów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z art. 69 ustawy Prawo bankowe z 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U. 1997 Nr 140, poz. 939 ze zm.) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Stosownie do treści art. 75 ust. 1 cyt. ustawy, w razie stwierdzenia przez bank kredytujący, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane, albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu. Termin wypowiedzenia, o ile strony nie określią w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni (ust. 2).

W toku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd, na podstawie dokumentów złożonych przez strony (umowa o wydanie i używanie karty (...), umowa kredytu odnawialnego, wypowiedzenie umowy kredytu, umowa ugody wraz z harmonogramem, wniosek o restrukturyzację, wezwanie do zapłaty, wyciąg z ksiąg rachunkowych banku, stenogramy rozmów) ustalił, że strony łączyła umowa o wydanie i używanie karty (...) oraz umowa kredytu odnawialnego i prowadzenia rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego. W świetle przedłożonych dokumentów Sąd nie miał żadnych wątpliwości, że pozwany zaciągnął zobowiązanie względem banku. Jednocześnie Sąd ustalił, że pozwany nie dotrzymał warunków kontraktu i nie spłacał rat, przekraczał limit kredytu odnawialnego, wobec czego powód pismem z dnia 17 października 2011 r. (k. 89) wypowiedział mu umowę, powołując się na okoliczność przekroczenia kwoty przyznanego kredytu odnawialnego. Powyższe spowodowało zakończenie węzła obligacyjnego po upływie okresu wypowiedzenia 30 dni dla umowy kredytu odnawialnego i okresu 1 miesiąca dla umowy rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego. Po upływie tych okresów całe roszczenie banku stało się wymagalne.

Kolejno Sąd ustalił, że w dniu 29 października 2014 r. strony zawarły umowę ugody, na podstawie której pozwany zobowiązał się spłacić na rzecz powoda zadłużenie w łącznej kwocie 307.567,08 zł. Na powyższą kwotę składały się m.in. kwota kapitału w wysokości 184.979,69 zł oraz kwota odsetek zsumowanych (nie skapitalizowanych) opiewająca na sumę 102.476,32 zł. Powyższe kwoty obejmowały zadłużenie pozwanego zarówno z umowy kredytu odnawialnego, jak i umowy dot. wydania i używania karty (...), co zostało przez powoda szczegółowo wykazane na podstawie przedłożonych przez niego dokumentów (k. (umowa ugody, wyciąg z rachunku k. 116, historia operacji k. 119-122, fragment historii kredytowej k. 150-164, wyciąg z rachunku k. 165-168). Wobec powyższego zaległość pozwanego została zewidencjonowana na rachunku Kredyt (...). W.. Kr. Odnawialnego nr (...), utworzonym przez powoda dla pozwanego celem realizacji warunków ugody i dokonywania wpłat przez pozwanego z tego tytułu.

Pozwany zwalczał powództwo, powołując się na okoliczność, że kwota wskazana w ugodzie nigdy nie została mu wypłacona, wobec treści § 1 ust. 4 ugody („Środki objęte ugodą nie podlegają wypłacie.”), a z historii operacji na jego koncie kredytowym (k. 91) wynika, że w dniu 28 października 2014 r. pozwany uruchomił dla powoda kredyt w wysokości 184.979,69 zł – powyższe środki pieniężne nigdy jednak nie zostały pozwanemu udostępnione. Powyższa argumentacja nie mogła jednak zasługiwać na uwzględnienie, a w świetle ustalonego stanu faktycznego i pozostałych dowodów uznanych przez Sąd za wiarygodne, Sąd ocenił powyższe wywody pozwanego jako próbę manipulacji i zniekształcenia stanu faktycznego, zmierzającą do uzyskania korzystnego dla pozwanego rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Sąd ustalił bowiem, że dla celów realizacji umowy ugody, powód przeniósł całe zadłużenie pozwanego, obciążające uprzednio rachunek nr (...), na rachunek utworzony dla realizacji ugody nr (...) Co istotne, na rachunku o numerze (...) było ewidencjonowane nie tylko zadłużenie wynikające z umowy kredytu odnawialnego, ale także z umowy używania karty (...). Powyższa operacja na rachunku (...) „uruchomienie kredytu” nie stanowiła w istocie udzielenia pozwanemu nowego kredytu, a jedynie dotyczyła przeniesienia dotychczasowego zadłużenia pozwanego. Nazwa „uruchomienie kredytu” stanowiła jedynie nazwę „roboczą” związaną z całą procedurą zawarcia umowy ugody między stronami.

Dalej pozwany kwestionował roszczenie powoda, powołując się na okoliczność, że umowa ugody jest nieważna, bowiem pozwany nie zapoznał się z jej treścią, był naciskany do podpisu rzeczony umowy przez pracowników powoda, którzy mieli straszyć pozwanego wszczęciem wobec niego postępowania karnego. Jak zauważa się w orzecznictwie

cel ugody i treść ugody jednoznacznie wskazują, iż w ugodzie chodzi o zmianę istniejącego już między stronami stosunku prawnego w celu usunięcia niepewności albo zapewnienie realizacji roszczeń wynikających z tego stosunku, to tym samym nie jest uprawnione stanowisko, iż ugoda może powołać do życia nowy stosunek prawny między stronami. Tym samym oznaczenie terminów spłat, nawet na długi okres czasu, co oczywiste, nie może skutkować uznaniem, że jest to nowe zobowiązanie, oderwane od dotychczasowego (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 października 2014r., I ACa 685/14, Lex nr 1649311). Co więcej - celem zawarcia ugody i uzasadnieniem poczynionych w niej ustępstw jest istnienie niepewności co do powstania lub potencjalnie przynajmniej możliwość powstania między stronami sporu co do roszczeń wynikających ze stosunku prawnego (tak z kolei Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 8 października 2013r., I ACa 287/13, Lex nr 1403837). Podkreślenia wymaga, że ugoda pozasądowa ma charakter przede wszystkim umowy. Jest zasadą, że zawarta przez strony stosunku cywilnoprawnego ugoda pozasądowa wiąże strony, z zastrzeżeniem - stosownie do okoliczności - dopuszczalności uchylenia się od jej skutków prawnych (tak Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 21 lutego 2013r., I ACa 794/12, Lex nr 1344212). W niniejszej jednak sprawie Sąd nie dopatrył się jednak żadnych przesłanek, które wskazywałyby na nieważność ugody powoda z pozwanym. Argumentacja pozwanego w tym zakresie nie przekonała Sądu i została uznana jedynie za realizację taktyki procesowej strony pozwanej, mającej na celu uzyskanie wyroku oddalającego powództwo w niniejszej sprawie. Sąd przeprowadził bowiem kompleksowe postępowanie dowodowe celem weryfikacji powyższych twierdzeń pozwanego, w tym przesłuchał świadków uczestniczących w podpisaniu z pozwanym ugody z ramienia strony powodowej. Świadkowie w spójnych i wiarygodnych relacjach wyjaśnili Sądowi, że nigdy nie zmuszali żadnego klienta do podpisania jakiegokolwiek ugody, nie stosowali technik zastraszania, a klient zawsze miał prawo uzyskać wyjaśnienia co do podpisanych dokumentów i mógł fakt podpisu spokojnie przemyśleć. Powyższe wywody pozwanego pozostawały również w sprzeczności z innymi dowodami zgromadzonymi w sprawie, w tym ze stenogramami rozmów pozwanego z pracownikami infolinii powodowego banku i wnioskiem o ponowną restrukturyzację zadłużenia. Sąd zważył, że gdyby pozwany w istocie został przymuszony do podpisania ugody na kwotę, na którą się nie zgadzał, kwestionowałby, jeszcze przed wytoczeniem przez bank powództwa w niniejszej sprawie, wiarygodność wynikającą z tejże ugody. Brak jest jednak dowodów na takie postępowanie pozwanego, co więcej, pozwany spłacał zadłużenie, złożył wniosek o ponowną restrukturyzację, wyrażał wolę spłaty w rozmowach z pracownikami powoda, powołując się na okoliczność, że niebawem uzyska wysokie środki pieniężne i spłaci zadłużenie. W świetle całokształtu okoliczności takie postępowanie pozwanego miało jedynie na celu odroczenie w czasie konieczności spłaty zadłużenia. Z tych też przyczyn Sąd nie dał wiary argumentacji pozwanego i zważył, że powództwo w niniejszej sprawie zasługuje na uwzględnienie.

W tym miejscu wskazać należy, że pozwany powoływał również zarzut przedawnienia. Zarzut ten nie zasługiwał jednak na uwzględnienie. W dacie podpisania umowy ugody roszczenie strony powodowej nie było przedawnione. Sam fakt zawarcia ugody nie przerywa biegu przedawnienia, zgodnie bowiem z art. 123 § 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się: 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje; 3) przez wszczęcie mediacji. Przy czym zgodnie z art. 124 § 1 k.c. po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W § 1 ust. 6 umowy ugody stron z dnia 29 października 2014 r. pozwany wprost uznał względem powoda swój dług wskazany w tej umowie. Nie budzi zatem wątpliwości, że podpisując umowę ugody o ww. treści, pozwany dokonał uznania swojego długu (wierzytelności powoda) skutkującego przerwaniem biegu terminu przedawnienia i rozpoczęciem jego biegu na nowo. Nie można również pominąć faktu, że pozwany wywiązywał się z zawartej umowy ugody, a ostatniej wpłaty dokonał w dniu 12 marca 2018 r. w kwocie 50 zł – w tym dniu ponownie został przerwany bieg terminu przedawnienia poprzez niewłaściwe uznanie długu przez pozwanego. Powództwo zostało wniesione w dniu 30 marca 2018 r., zatem w tym dniu roszczenie nie było przedawnione. Sąd Okręgowy stoi bowiem na stanowisku, że uznanie niewłaściwe jest oświadczeniem wiedzy dłużnika i polega ono na przyznaniu przez dłużnika istnienia długu. W wyroku z dnia 16.03.2012 r., IV CSK 366/11, Sąd Najwyższy wskazał, że „o uznaniu roszczenia można mówić wtedy, gdy określone zachowania dłużnika dotyczą w sposób jednoznaczny skonkretyzowanego, skierowanego przeciwko niemu roszczenia. Dla zakwalifikowania zachowania dłużnika w kategoriach uznania roszczenia konieczne jest stwierdzenie, że z rozeznaniem daje wyraz temu, iż

wierzycielowi przysługuje w stosunku do niego wierzytelność wynikająca z konkretnego stosunku prawnego. Bardziej szczegółowa identyfikacja wierzytelności, w związku z którą następuje uznanie długu jest warunkiem zakwalifikowania w tych kategoriach konkretnego zachowania się dłużnika w tych przede wszystkim sytuacjach, gdy strony sporu pozostają ze sobą w rozmaitych stosunkach prawnych, z których mogą wynikać różne wierzytelności pieniężne. Wymóg ścisłego sprecyzowania roszczenia, będącego przedmiotem uznania wynika z tego, że bieg przedawnienia uznanego roszczenia przerywa się, ale tylko w granicach zakreślonych przez uznanie.” Wpłaty, na które powoływał się powód były dokonywane przez dłużnika, co również zostało przez niego przyznane w toku niniejszego postępowania. Z tych też przyczyn Sąd uznał, że do ostatecznego przerwania biegu terminu przedawnienia doszło w dniu 12 marca 2018 r.

W świetle powyższych rozważań, Sąd doszedł do przekonania, że powództwo jest uzasadnione zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.p.c. Powód domagał się zasądzenia odsetek w wysokości umownej wynoszącej czterokrotność stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w skali roku począwszy od dnia 24 marca 2018 r. do dnia zapłaty. Odsetki należne za okres od dnia 10 lutego 2015 r. do dnia 23 marca 2018 r. zostały przezeń zsumowane i doliczone do dochodzonej należności głównej. Wysokość odsetek umownych żądanych przez powoda oraz data początkowa ich naliczania zostały wykazane przez powoda na podstawie przedłożonych w sprawie dowodów z dokumentów. Jednocześnie zastosowanie znalazł art. 481 § 21 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r., który wskazuje, że maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie) i takie też zastrzeżenie znalazło swoje odzwierciedlenie w treści wydanego wyroku.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1-3 k.p.c. (zasada odpowiedzialności za wynik procesu). Na tej podstawie, wobec uznania pozwanego za przegrywającego proces, Sąd obciążył go kosztami procesu i stosownie do art. 108 § 1 k.p.c. pozostawił ich szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu – o czym orzeczono w punkcie 2 sentencji wyroku.

Sędzia Hanna Flisikowska